

Stockholm den 31 oktober 2023

R-2023/1080

Till Finansdepartementet

Fi2023/01259

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 12 juni 2023 beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Staten och betalningarna (SOU 2023:16).

Sammanfattning

Advokatsamfundet ställer sig överlag positivt till förslagen i betänkandet.

Advokatsamfundet har dock följande kommentarer till och förslag till ändringar av de lagförslag som utredningen presenterar.

Synpunkter

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (avsnitt 1.5)

Advokatsamfundet välkomnar de slutsatser som presenteras i utkastet när det gäller förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

Advokatsamfundet anser dock att det finns behov av vissa ytterligare förtydliganden avseende hur tilläggstjänster, såsom refereras till i 3 § Finansinspektionens allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster (FFFS 2001:8), kan sägas upp eller begränsas (utöver villkoren för uppsägning av kontot).

Vidare anser Advokatsamfundet att det bör övervägas att institut åläggs liknande rapporteringsskyldigheter som gäller avseende betalkonton med grundläggande funktioner. Detta i syfte att säkerställa att Finansinspektionen får tillräckligt med underlag för att utvärdera och åtgärda eventuella problem vad gäller bland annat

tillgången till insättningskyddade konton och tilläggstjänster, för att exempelvis kunna bedöma om det finns ett behov av att tydliggöra hur och när ansökningar kan avslås eller sägas upp, samt vilka tilläggstjänster som bör kunna läggas till.

Som framhålls i betänkandet finns det ett behov för företag att få tillgång till betaltjänster och betalkonton samtidigt som bankerna måste kunna hantera de risker som de ställs inför. Advokatsamfundet delar uppfattningen att det idag finns en utbredd problematik med att vissa företag, ideella organisationer och konsumenter inte får tillgång till ett bankkonto, samtidigt som kreditinstitut har att förhålla sig till ett omfattande regelverk, av stor vikt för såväl det finansiella systemet, som för samhället i stort.

Advokatsamfundet välkomnar därmed tydligare regler kring tilläggstjänster, insättningskonton och hur dessa kan sägas upp respektive avslås, såsom föreslås i 11 e § i förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Liksom avseende förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster (se nedan), bör vägledning ges ut som tydliggör rättsläget kring vilka tilläggstjänster som bör erbjudas, om inte det finns goda grunder att avstå.

Med beaktande av det som nu anförts föreslår Advokatsamfundet vissa justeringar avseende 11 e § i förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti enligt följande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om ett sådant konto som avses i 11 d § meddela föreskrifter om

1. villkor för tilläggstjänster som kan kopplas till ett konto,
2. vilka uppgifter en ansökan om konto ska innehålla samt hur ett institut ska ta emot och handlägga en sådan ansökan,
3. vilken information och redovisning som ett institut ska lämna eller hålla tillgänglig vid tillhandahållande av konto,
4. villkor för uppsägning av konto,
5. villkor för uppsägning av eventuella tilläggstjänster, och
6. vilka uppgifter om konton och tilläggstjänster som ett institut ska lämna till tillsynsmyndigheten.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (avsnitt 1.6)

Advokatsamfundet har inga invändningar i sak mot det förslag som presenteras i betänkandet när det gäller lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 16 kap. 1 § p. 19. Advokatsamfundet vill dock understryka att det finns utarbetad praxis på området kring vilka system som omfattas av begreppet och att marknadsaktörerna har inrättat sin verksamhet enligt denna praxis. Ett förtydligande (om än välkommet) kan därmed få stora praktiska konsekvenser och bör utformas i dialog med marknadsaktörer innan det beslutas. Eventuella konsekvenser av en för snäv, eller för bred, omfattning av begreppet ”generella betalningssystem” bör beaktas.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster (avsnitt 1.10)

Avseende förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster, 4 a kap. 9 §, bör en sådan begränsning av tjänster och funktioner kopplade till betalkontot regleras i syfte att säkerställa att begränsningarna inte innebär att kontot i sig inte längre utgör ett betalkonto med grundläggande funktioner. Detta bör, enligt Advokatsamfundet, tydliggöras i lagen (se förslag nedan). För att minska osäkerheten på området, vilken annars kan föranleda s.k. *de-risking*, bör Finansinspektionen ges i uppdrag att införa riktlinjer och tydlig vägledning kring vilka funktioner kopplade till ett konto som skulle kunna begränsas. Exempel på funktioner som skulle kunna begränsas utan att det påverkar kontots klassificering, men som ändå bör minska exponeringen för kontoförande institut, är exempelvis utbetalningar och inbetalningar från andra länder samt större betalningar.

Ett beslut enligt 1 eller 2 samt motiveringen till det beslutet ska skriftligen dokumenteras av kreditinstitutet eller filialen. Ett beslut enligt 2 får inte medföra att betalkontot inte längre utgör ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Såvitt Advokatsamfundet förstår nu föreslagen utformning av bestämmelsen, innebär den att punkt 1 och 2 i den föreslagna bestämmelsen enbart aktualiseras i uppsägningssituationer vid en ”misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism”. Advokatsamfundet är dock av uppfattningen att det kan övervägas om bestämmelsen ska göras bredare så att den omfattar även andra uppsägningssituationer än vid misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism

(jämför de situationer som uppräknas i preambel 36 i förslaget till förordning om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010).

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel (avsnitt 1.9)

Advokatsamfundet har inga invändningar mot det förslag som presenteras i betänkandet när det gäller lag om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel. Advokatsamfundet noterar dock att förslaget till 2 kap. 6 § p. 16 inte har något maximalt belopp, till skillnad från övriga lagförslag (exempelvis ”Skatt och avgift som per inbetalning högst uppgår till ett belopp motsvarande 0,25 prisbasbelopp får dock betalas till Transportstyrelsen med fysiska betalningsmedel utgivna av Riksbanken (lagliga betalningsmedel). En sådan betalning får innehålla högst 50 mynt”). Detta eftersom ”Det belopp som en enskild kan komma att betala för inköp för läkemedel och andra varor som omfattas av högkostnadsskyddet uppgår till för närvarande som mest 2 600 kronor under en tolv månaders period. Detta belopp är förhållandevis lågt och underskrider med råge den beloppsgräns som utredningen föreslagit i fråga om myndigheters skyldighet att ta emot sedlar och mynt respektive möjligheten för den enskilde att betala skatt med sådana betalningsmedel”.¹

Advokatsamfundet anser att det vore lämpligare att lagen (2009:366) om handel med läkemedel i denna del utformas på samma sätt som övriga lagförslag i betänkandet vad gäller kontanter och lagliga betalningsmedel och föreslår att det i lagen (2009:366) om handel med läkemedel införs samma begränsningar vad gäller prisbasbelopp och antal mynt.

Hänvisningar

Advokatsamfundet har inga invändningar i sak mot de förslag som presenteras i betänkandet när det gäller krav att motta ”lagliga betalningsmedel”. I syfte att tydliggöra anser Advokatsamfundet dock att ”lagliga betalningsmedel” bör referera till 3 § i förslaget till lag (2024:000) om betalningsmedel. Denna kommentar görs sig gällande avseende:

¹ Se betänkandet s. 696.

- Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624), 19 § (avsnitt 1.3).
- Förslag till lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m. 8 § (avsnitt 1.4).
- Förslag till lag om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel 2 kap. 6 § p 16, (avsnitt 1.9).
- Förslag till lag om ändring i lagen (2004:629) om trängselskatt 16 § (avsnitt 1.7).
- Förslag till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227) 5 kap. 1 § (avsnitt 1.8).
- Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) 62 kap. 2 § (avsnitt 1.11) .
- Förslag till lag om ändring i lagen (2014:1470) om beskattning av viss privatinförsel av cigaretter 7 §7 (avsnitt 1.12).

Övrigt

Advokatsamfundet vill även påpeka att delar av betänkandets överväganden och förslag kan komma att påverkas av omarbetningen av direktiv 2015/2366 (betaltjänstdirektivet) som är under beredning. I detta avseende kan särskilt nämnas att nuvarande förslag är att direkt tillträde till betalningssystem erbjuds andra institut än kreditinstitut samt att det föreslås att sådana instituts tillgång till betalkonton förtydligas. Advokatsamfundet välkomnar en mer grundlig utredning kring hur sådant tillträde ska ges och vilka skyldigheter som läggs på respektive aktör.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander